

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 347.962.6

Ковалів Мирослав Володимирович

кандидат юридичних наук, професор
Львівський державний університет внутрішніх справ

Kovaliv Myroslav

PhD in Law, Professor
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0002-9730-8401

Скоромний Ярослав Ігорович

доктор юридичних наук
Львівський університет бізнесу та права

Skoromnyy Yaroslav

D. Sc. (Law)
Lviv University of Business and Law
ORCID: 0000-0002-4067-710X

Єсімов Сергій Сергійович

кандидат юридичних наук, доцент
Львівський державний університет внутрішніх справ

Yesimov Serhii

PhD in Law, Associate Professor
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0002-9327-0071

Мариняк Наталія Михайлівна

кандидат юридичних наук
Львівський університет бізнесу та права

Maryniak Natalia

PhD in Law

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0001-5434-4843

Каспрук Ігор Іванович

кандидат історичних наук, доцент

Львівський університет бізнесу та права

Kaspruk Ihor

PhD in History, Associate Professor

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0009-0001-9049-271X

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ
LEGAL REGULATION OF THE ACTIVITIES OF PUBLIC
ADMINISTRATION BODIES IN THE CONDITIONS OF DIGITAL
REALITY**

Анотація. У статті розглянуто у теоретико-правовому аспекті питання правового регулювання діяльності органів публічного управління в умовах цифрової реальності. Методологічну основу склали: системний метод, що використовується для розкриття цифрової реальності як певної системи; структурно-функціональний метод, що дозволив виявити зміни структури та функцій публічних структур, приватно-наукові методи аналізу правових явищ. На основі аналізу розвитку цифрової реальності розкрито основні зміни, що відбуваються під впливом цифрових інформаційно-комунікаційних технологій у діяльності публічної влади та інститутів громадянського суспільства – цифровізація, поява

нових форм взаємодії на цифрових платформах, реалізація адміністративних послуг у цифровій формі. Вказано, що формування та розвиток цифрової реальності як багатоаспектного утворення, що у змістовному аспекті є конвергенцією природної та штучної реальності, призвели до істотних змін у публічному управлінні щодо взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства, підвищивши її ефективність через цифровізацію надання адміністративних послуг, електронний документообіг. Зазначено, що еволюція державного управління, комунікативних процесів, владних відносин багато в чому обумовлена розвитком цифрових технологій але, як будь-які технології, дані технології можуть мати різну спрямованість, що потребує переосмислення ролі держави, інститутів громадянського суспільства, форм взаємодії у новій цифровій реальності. Розкрито тенденції подальших змін цифрової реальності у ракурсі створення цифрової економіки та показано їх вплив на становлення цифрової держави, визначено їх вплив на трансформацію механізмів взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства у процесах публічного управління, комунікацій та реалізації відносин влади.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, цифровізація, органи влади, громадянське суспільство, взаємодія.

Summary. *The article considers the issue of legal regulation of the activities of public administration bodies in the conditions of digital reality from the theoretical and legal aspects. The methodological basis consisted of: a system method used to reveal digital reality as a certain system; the structural-functional method, which made it possible to identify changes in the structure and functions of public structures, private-scientific methods of analysis of legal phenomena. Based on the analysis of the development of digital reality, the main changes taking place under the influence of digital information and*

communication technologies in the activities of public authorities and institutions of civil society are revealed - digitalization, the emergence of new forms of interaction on digital platforms, the implementation of administrative services in digital form. It is indicated that the formation and development of digital reality as a multifaceted formation, which in the content aspect is the convergence of natural and artificial reality, has led to significant changes in public administration regarding the interaction of the state and institutions of civil society, increasing its effectiveness through the digitization of the provision of administrative services, electronic document flow. It noted that the evolution of state administration, communication processes, and power relations is largely due to the development of digital technologies, but, like any technology, these technologies can have different orientations, which requires a rethinking of the role of the state, institutions of civil society, and forms of interaction in the new digital reality. The trends of further changes in digital reality from the perspective of creating a digital economy revealed and their impact on the formation of a digital state is shown, their impact on the transformation of mechanisms of interaction between the state and civil society institutions in the processes of public management, communications and implementation of power relations is determined.

Key words: *information and communication technologies, digitalization, authorities, civil society, interaction.*

Постановка проблеми. Розвиток процесів цифровізації та поширення нових інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) призвели до побудови цифрової реальності, яка істотно змінила традиційні політичні інститути суспільства та створила нові. Можливості цифрової реальності, які відкрилися, трансформували механізми участі громадян та інститутів громадянського суспільства в державному управлінні, підвищили рівень контролю над ним, зробили діяльність держави більш

відкритою. Дедалі більша кількість інтернет-користувачів почала залучатися до процесів участі через громадські дискусії, громадянські експертизи, колективне вироблення рішень на базі інтернет-платформ тощо. У свою чергу держава знайшла своє місце в мережі Інтернет, як традиційні інститути громадянського суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання цифровізації та цифрової трансформації публічного управління досліджували такі вчені і практики [1; 2]: Т. Биркович, В. Биркович, В. Дрешпак, Н. Грицяк, О. Кабанець, О. Карпенко, П. Клімушин, В. Куйбіда, І. Лопушинський, І. Макарова, В. Наместнік, О. Орлов, М. Павлов, Ю. Пігарєв, Г. Почепцов, В. Ракіпов та інші. Водночас відсутня систематизація наукових підходів до визначення поняття цифрова реальність у публічному управлінні як комплексного феномену формування цифрового суспільства.

Мета статті. Метою статті є дослідження правового регулювання діяльності органів публічної управління в умовах цифрової реальності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Технології, що базуються на цифровій основі, породили новий вид реальності – цифрову реальність, яка стала предметом вивчення низки наук. Водночас ця реальність не отримала концептуального оформлення. Відсутнє загальнозначуще розуміння цієї реальності, її структури, тому цифрова реальність формується та вимагає осмислення.

Цифрова реальність вивчається з позиції технологічного підходу у ракурсі розвитку інформаційних (цифрових) технологій (англ. *Digital technology*) та перспектив зміни суспільного життя під впливом цих технологій. Цифрові технології це комплексне позначення цілої групи технологій: великі дані, хмарні технології, мобільні обчислення, Інтернет речей, кіберфізичні системи, робототехніка, штучний інтелект, NBICS процес, цифрове моделювання, технологія блокчейн тощо [1, с. 16].

Цифрові технології – це заснована на методах кодування та передачі

дискретна система, що дозволяє здійснювати безліч різнопланових завдань за найкоротші проміжки часу. Розвиток зазначених технологій пов'язаний з прогресом у галузі комп'ютерної техніки, засобів зв'язку, мереж (включаючи мережу Інтернет), програмного забезпечення, способів обробки, передачі та зберігання інформації [2, с. 17–18]. Серед перспектив розвитку технологічної складової цифрової реальності – оптимізація базових алгоритмів роботи комп'ютерів, розвиток технологій візуалізації, методів програмування тощо.

У цифровій реальності, зокрема під впливом інформаційних технологій, суттєво змінюються інформаційно-комунікаційні процеси. Особливістю інформаційно-комунікаційних процесів у цифровій реальності слід вважати збільшення кількості комунікаційних взаємодій, прискорення процесів передачі та отримання інформації у взаємодіях, проникний характер комунікативної зв'язаності на основі цифрових технологій.

Цифровізація дозволяє спростити процеси комунікації (вирішити проблему віддаленості комутуючих суб'єктів, прискорити процеси комунікації та ін.).

Цифрова реальність це результат змін, які відбулися під впливом цифрових технологій. Однак, що таке цифрова реальність у сутнісному вираженні, як вона співвідноситься з інформаційним суспільством, віртуальною, доповненою, змішаною, розширеною реаліями – ці питання потребують прояснення, не мають однозначної відповіді.

Терміном «цифрова реальність» позначається об'єктивна реальність у якій активно розробляються та застосовуються цифрові технології, тобто процес цифровізації, яка сприймається через проекцію нашої свідомості [3, с. 43]. Цифрові технології у даному випадку – інструменти, що впливають на сьогодення та майбутнє цієї реальності.

Розвиток інформаційного суспільства пов'язаний з реалізацією

проектів розвитку цифрової економіки. У зв'язку з чим у юридичній літературі все частіше зустрічається термін цифровізація. В умовах розвитку цифрової реальності існуюче нормативно-правове регулювання різних сфер соціального життя потребує суттєвого реформування на що вказує Національна економічна стратегія на період до 2030 року [4].

Цифрові технології вносять важливе місце у життя громадян. Вони дозволяють розширити можливості громадян у сфері реалізації важливого конституційного права – права на доступ до інформації. Водночас реалізація цього права накладає на державу обов'язок забезпечення. У зв'язку з чим діяльність держави стає немислимою без застосування цифрових технологій.

О. Васильковський зазначає, що цифрова реальність змінює не тільки саме громадянське суспільство і його інститути, а й публічну владу в особі її, перш за все, державних структур, а також формує нові моделі взаємодії між даними структурами і громадянським суспільством. У міжнародних документах саме на органи публічного управління покладається провідна роль у розвитку електронного урядування, аналізі викликів (ризиків) і розробці відповідних заходів [5].

Дослідники часто використовують терміни «цифрова держава», цифрове управління. Країни ЄС ухвалили стратегії, спрямовані на сприяння цифровізації державного сектору. Дев'ять держав-членів ЄС приймають закони, що стимулюють розвиток цифрових технологій у сфері публічного управління [6, с. 76]. Зі зростанням важливості та популярності цифрових державних послуг серед громадян та підприємств національні уряди розпочали реорганізацію своїх структур управління, виділивши одне відповідальне міністерство чи орган з питань цифрового управління.

Країни ЄС приділяють більше уваги наданню цифрових публічних послуг на місцевому рівні, що робить важливим пріоритетом цифровізацію за допомогою невеликих офісів. Надання публічних послуг, орієнтованих

на громадян і бізнес, є пріоритетом у державах ЄС.

Важливе значення в процесі адміністративно-правового регулювання досліджуваного питання займає вивчення правових основ транспарентності органів публічної влади та забезпечення доступу до інформації про діяльність за допомогою мережі Інтернет.

Застосування цифрових технологій у діяльності органів публічної влади дозволяє підвищити прозорість діяльності, зробити більш відкритими та доступними для громадян. У цих умовах право на доступ до інформації набуває нового змісту, пов'язаного з можливістю доступу до інформації за допомогою цифрових технологій, та є обов'язком органів публічної влади забезпечити доступ до інформації.

Розвиток правової держави, неодмінно має супроводжуватися розширенням участі інститутів громадянського суспільства в управлінні державою. Державою має бути забезпечена можливість участі громадян у прийнятті рішень та контролю за її діяльністю державного апарату.

Механізм громадського обговорення законопроектів на офіційних сайтах органів влади дозволяє врахувати думку населення, що є проявом реалізації права на участь в управлінні справами держави [7]. Механізм громадського контролю діяльності органів публічної влади та прийнятих рішень, сприяє розвитку громадянського суспільства та права у країні.

Цифрові технології сприяють підвищенню відкритості та відповідальності держави перед суспільством. Нові технології піддають суттєвій трансформації всю сферу державної діяльності.

Інформаційна відкритість органів публічної влади дозволяє забезпечити процес найбільш ефективної взаємодії держави, особи та інститутів громадянського суспільства. Забезпечення відкритості у діяльності органів публічної влади підвищує довіру до влади, сприяє підвищенню доступності, зниженню адміністративних бар'єрів.

Відкритість органів публічної влади підвищує зниження корупційних

ризиків і безпосередньо впливає на підвищення якості публічного управління. У сучасних реаліях без застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій здійснення публічного управління є мало ефективним. У зв'язку з чим зростає важливість адміністративно-правового регулювання застосування цифрових технологій у діяльності органів публічної влади.

Про необхідність підвищення інформаційної відкритості органів публічної влади активно почали говорити після визначення курсу на європейську інтеграцію лише останніми роками. Ця концепція не є новою.

Нормативні засади відкритості держави в Україні почали зароджуватися, починаючи з 1992 року, що супроводжувалося ухваленням Закону України «Про інформацію» [8]. Згодом, вони були закріплені в Конституції України, а потім Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» та інших нормативно-правових актах [9; 10].

На початку двохтисячних років, в рамках адміністративної реформи, що проводилася, було закладено основи для формування принципів «відкритого Уряду» в Україні. Україна вже 11-й рік – активна учасниця міжнародного Партнерства «Відкритий Уряд» [11]. Важливе місце у регулюванні питань застосування цифрових технологій у діяльності органів публічної влади займав Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [12].

Процес розвитку інформаційного суспільства та впровадження цифрових технологій у діяльності органів публічної влади супроводжувався проведенням адміністративної реформи, що зумовила існування нових напрямів розвитку публічного управління. Відповідно до Концепції адміністративної реформи в Україні, в країні реалізувалися проекти щодо підвищення ефективності роботи органів публічної влади та

підвищення доступності адміністративних послуг.

У 2008 році розпочався процес розроблення та впровадження в органах публічної влади основних стандартів адміністративних послуг у тому числі електронних. У ході адміністративної реформи було здійснено спробу впровадження електронних адміністративних регламентів, що регулюють надання електронних адміністративних послуг. Надалі було прийнято Закон України «Про адміністративні послуги» [13].

На розвиток процесу цифровізації державного управління значний вплив зробила Національна системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства, яка серед результатів передбачає, у тому числі: високу якість надання адміністративних послуг в електронному вигляді, здійснення переважної більшості юридично значущих дій у електронному вигляді; скорочення «цифрової нерівності» регіонів України до меж, що запобігають ізоляваності окремих осіб та соціальних груп [14].

Використання цифрових технологій органами публічної влади багато в чому пов'язане з обробкою персональних даних, у зв'язку з чим важливість представляє Закон України «Про захист персональних даних» [15]. Метою якого є забезпечення захисту прав і свобод людини та громадянина при обробці персональних даних, у тому числі захисту прав на недоторканність приватного життя, особисту та сімейну таємницю.

Особливе місце у регулюванні діяльності органів публічної влади України в умовах використання цифрових технологій займає Закон України «Про адміністративні послуги», який виступив першим кроком на шляху формування в Україні електронного уряду.

Закон створив правові межі надання адміністративних послуг у електронній формі. Впровадження в Україні електронного уряду, супроводжувалося впровадженням системи електронного документообігу, функціонування якого залежить від використання електронного цифрового підпису. У 2003 році було прийнято Закон України «Про електронний

підпис», який було замінено Законом України «Про електронні довірчі послуги», що регулює відносини у сфері використання електронних підписів у процесі надання адміністративних послуг і ін.

Необхідність підвищення відкритості органів публічної влади наголошувалась в Законі України «Про доступ до публічної інформації», що сприяло вдосконалення системи публічного управління [16]. Закон звернений на реформування системи управління у вигляді нової моделі взаємовідносин громадян і держави.

Нова модель передбачає інтенсифікацію процесу автоматизації та інформатизації всієї системи державного управління, впровадження сервісної моделі держави та перехід до надання адміністративних послуг в електронній формі.

З метою здійснення координаційних заходів у сфері використання цифрових технологій у діяльності органів публічної влади 18 липня 2012 року було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від № 670, яка затвердила Положення про систему електронної взаємодії органів виконавчої влади, яка було замінена у 2018 році Типовою інструкцією з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну [17].

Органом відповідальним за координацію заходів щодо інформатизації є Міністерство цифрової трансформації України. Важливе значення в рамках досліджуваної теми мають Правила підготовки планів інформатизації державних органів та звітів про їх виконання.

Національна програма інформатизації покликана забезпечити реалізацію національних інтересів України, серед яких поряд з розвитком людського капіталу та забезпеченням безпеки виділяється формування в країні цифрової економіки та необхідність підвищення ефективності публічного управління. Стаття 2 зазначає, що Національна програма

інформатизації визначає особливості реалізації державної політики у сфері інформатизації для забезпечення потреб та розвитку інформаційного суспільства, впровадження інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій [18].

Незважаючи на існування широкого кола, нормативно-правових актів, що регулюють право на доступ до інформації, в країні зберігається цифровий розрив між регіонами України. Засади реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку спрямовані на ліквідацію цифрового розриву між регіонами [19].

Адміністративно-правове регулювання процесу використання цифрових технологій у публічному управлінні є ступенем до досягнення мети формування інформаційного суспільства. Адміністративно-правове регулювання застосування цифрових технологій у публічного управлінні спрямоване на забезпечення ефективності на державному та регіональному рівні. Цифровізація вплинула на розвитку розвиток інструментів електронної демократії. Посадові особи та органи держави мають акаунти в соціальних мережах, проте їх статус не регламентований. Висловлюються думки про необхідність ведення цифрового реєстру, який фіксує офіційні сторінки державних органів та посадових осіб у соціальних мережах.

Один із векторів правового регулювання застосування цифрових технологій у діяльності органів публічної влади виступає формування правових засад у сфері забезпечення інформаційної безпеки органів влади. Було прийнято Закон України «Про основи забезпечення кібербезпеки», Законом закріплено необхідність формування державної системи виявлення, попередження та ліквідації наслідків комп'ютерних атак на інформаційні ресурси України [20]. Закон встановив необхідність створення Національного координаційного центру з комп'ютерних інцидентів.

У сучасних умовах проблематика організації державного управління в галузі забезпечення інформаційної безпеки носить першорядний характер. Оскільки ефективність здійснення заходів забезпечення інформаційної безпеки, безпосередньо залежить від організації системи управління. Видається важливим наголосити на необхідності вдосконалення механізмів забезпечення інформаційної безпеки особи, оскільки під час використання цифрових технологій (наприклад, великих даних) створюється загроза порушення конфіденційності даних.

Виникає протиріччя між необхідністю забезпечення відкритості органів публічної влади та захистом прав фізичних осіб. Все це свідчить про необхідність подальшого розвитку адміністративно-правових засад застосування цифрових технологій у публічному управлінні.

Процес розвитку інформаційного суспільства є безперервним, він постійно еволюціонуватиме, що неодмінно вимагатиме реакції законодавця. Це зумовлює важливість заходів адміністративно-правового регулювання у сфері застосування цифрових технологій у публічному управлінні.

Адміністративно-правове регулювання використання інформаційних технологій у діяльності органів публічної влади спрямоване на забезпечення надання різних адміністративних послуг, зокрема у електронній формі. Адміністративно-правове регулювання у досліджуваній сфері дозволяє модернізувати процес внутрішнього організаційного управління з метою підвищення прозорості та швидкості. Існує потреба у постійному вдосконаленні та розвитку напрямів підвищення ефективності системи комплексних адміністративно-правових засобів щодо використання інформаційних технологій у публічному управлінні.

Важливі методи адміністративно-правового регулювання – примус, дозвільний та реєстраційний, показують недостатню ефективність в

умовах цифрової реальності. Це пов'язано з складністю врегулювання відносин в інформаційній сфері та недосконалістю законодавчих конструкцій. Застосування цифрових технологій при здійсненні публічного управління є невід'ємним атрибутом держави. Це потребує розвитку відповідних правових засад.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Існуючі правові регулятори свідчать про недостатню ефективність у регулюванні нових відносин в умовах цифрової реальності. Цифрова трансформація змінює підхід у створенні публічного управління, оскільки відбувається якісна зміна. З огляду на досвід держав Європейського Союзу у публічному управлінні можуть застосовуватися технології великих даних, блокчейн, штучного інтелекту. Застосування цифрових технологій у публічному управлінні дозволить підвищити ефективність та сприятиме оптимізації витрат держави.

Подальша еволюція публічного управління, комунікативних процесів, владних відносин зумовлена розвитком цифрових технологій. Ці технології можуть мати різну спрямованість, що потребує переосмислення ролі держави, інститутів громадянського суспільства, форм їх взаємодії у новій цифровій реальності, статусу правових режимів штучного інтелекту та робототехніки, розробки концепції, яка розкриває функціонування та розвиток цифрової держави та громадянського суспільства. Цифрова реальність стає середовищем, де здійснюється активний діалог громадянського суспільства та державних структур.

Література

1. *Інформаційні технології* / О. І. Зачек, В. В. Сенік, Т. В. Магерівська та ін.; за ред. О. І. Зачека. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 432 с.
2. Риндюк Д. В., Пешко В. А. *Інформаційні технології*. Київ: КПІ ім.

Ігоря Сікорського, 2022. 180 с.

3. Пінчук О., Лупаренко Л. Дидактичний потенціал використання цифрового контенту з доповненою реальністю // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 63. С. 39–57.
4. *Про затвердження Національна економічна стратегія на період до 2030 року*: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25> (дата доступу: 02.02.2023).
5. Васильковський О. Фактори, що детермінують взаємодію органів публічного управління з громадськістю у цифровій реальності // *Наукові перспективи*. 2022. № 9(27). С. 46–56. doi: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-9\(27\)-46-56](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-9(27)-46-56)
6. Вовк Н., Марковець О. *Цифровізація публічного управління: досвід ЄС та перспективи для України*. 2022. doi: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-224-1-5>
7. *Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики*: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.10.2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
8. *Про інформацію*: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
9. *Конституція України*: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-вр#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
10. *Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та*

- органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23.09.1997 р. № 539/97-ВР (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
11. Стадник Р. Тиждень відкритого уряду-2022 – продовжуємо найкращі традиції відкритого врядування! // *Укрінформ*. 16.05.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3484643-tizden-vidkritogo-uradu2022-prodovzujemo-najkrasi-tradicii-vidkritogo-vraduvanna.html> (дата доступу: 02.02.2023).
12. *Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки*: Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
13. *Про адміністративні послуги*: Закон України від 06.09.2007 р. № 5203-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5203-17> (дата доступу: 02.02.2023).
14. *Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства*: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2012 р. № 1134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2012-%D0%BF#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
15. *Про захист персональних даних*: Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2297-17> (дата доступу: 02.02.2023).
16. *Про доступ до публічної інформації*: Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-17> (дата доступу: 02.02.2023).
17. *Деякі питання документування управлінської діяльності*: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#n46> (дата доступу: 02.02.2023).

18. *Про національну програму інформатизації*: Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-IX (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2807-20> (дата доступу: 02.02.2023).
19. *Деякі питання цифрового розвитку*: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 р. № 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text> (дата доступу: 02.02.2023).
20. *Про основні засади забезпечення кібербезпеки*: Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2163-19> (дата доступу: 02.02.2023).

References

1. *Informatsiini tekhnologii* / O. I. Zachek, V. V. Senyk, T. V. Maherovska ta in.; za red. O. I. Zacheka. Lviv: Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 2022. 432 s.
2. Ryndiuk D. V., Peshko V. A. *Informatsiini tekhnologii*. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho, 2022. 180 s.
3. Pinchuk O., Luparenko L. Dydaktychnyi potentsial vykorystannia tsyfrovoho kontentu z dopovnenoiu realnistiu // *Suchasni informatsiini tekhnologii ta innovatsiini metodyky navchannia v pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy*. 2022. Vyp. 63. С. 39–57.
4. *Pro zatverdzhennia Natsionalna ekonomichna stratehiia na period do 2030 roku*: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.03.2021 r. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25> (data dostupu: 02.02.2023).
5. Vasylykovskiy O. Faktory, shcho determinuiut vzaiemodiiu orhaniv publicлноho upravlinnia z hromadskistiu u tsyfrovii realnosti // *Naukovi*

- perspektyvy*. 2022. № 9(27). С. 46–56. doi: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-9\(27\)-46-56](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-9(27)-46-56)
6. Vovk N., Markovets O. *Tsyfrovizatsiia publichnoho upravlinnia: dosvid YeS ta perspektyvy dlia Ukrainy*. 2022. doi: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-224-1-5>
 7. *Pro zabezpechennia uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky*: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 03.10.2010 r. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
 8. *Pro informatsiiu*: Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 r. № 2657-XII (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
 9. *Konstytutsiia Ukrainy*: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254к/96-BP (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-Bp#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
 10. *Pro poriadok vysvitlennia diialnosti orhaniv derzhavnoi vlady ta orhaniv mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini zasobamy masovoi informatsii*: Zakon Ukrainy vid 23.09.1997 r. № 539/97-BP (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/539/97-%D0%B2%D1%80#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
 11. Stadnyk R. Tyzhden vidkrytoho uriadu-2022 – prodovzhuemo naikrashchi tradytsii vidkrytoho vriaduvannia! // *Ukrinform*. 16.05.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3484643-tizden-vidkritogo-uradu2022-prodovzhuemo-najkrasi-tradicii-vidkritogo-vriaduvanna.html> (data dostupu: 02.02.2023).
 12. *Pro osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007-2015 roky*: Zakon Ukrainy vid 09.01.2007 r. № 537-V (iz zminamy i

- dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
13. *Pro administratyvni posluhy*: Zakon Ukrainy vid 06.09.2007 r. № 5203-VI (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/5203-17> (data dostupu: 02.02.2023).
 14. *Pro zaprovadzhennia Natsionalnoi systemy indyktoriv rozvytku informatsiinoho suspilstva*: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.11.2012 r. № 1134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2012-%D0%BF#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
 15. *Pro zakhyst personalnykh danykh*: Zakon Ukrainy vil 01.06.2010 r. № 2297-VI (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2297-17> (data dostupu: 02.02.2023).
 16. *Pro dostup do publichnoi informatsii*: Zakon Ukrainy vil 13.01.2011 r. № 2939-VI (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-17> (data dostupu: 02.02.2023).
 17. *Deiaki pytannia dokumentuvannia upravlinskoj diialnosti*: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17.01.2018 r. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF#n46> (data dostupu: 02.02.2023).
 18. *Pro natsionalnu prohramu informatyzatsii*: Zakon Ukrainy vid 01.12.2022 r. № 2807-IX (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2807-20> (data dostupu: 02.02.2023).
 19. *Deiaki pytannia tsyfrovoho rozvytku*: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.01.2019 r. № 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF#Text> (data dostupu: 02.02.2023).
 20. *Pro osnovni zasady zabezpechennia kiberbezpeky*: Zakon Ukrainy vid 05.10.2017 r. № 2163-VIII (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2163-19> (data dostupu: 02.02.2023).